

T.C
STANBUL
BÖLGE DARE MAHKEMESİ
ONUNCU DARE DAVA DA RES

Y.D. tiraz No : 2021/67

YÜRÜTMENİN DURDURULMASI İSTEMİ HAKKINDA
VERİLEN KARARA İTİRAZ EDEN (DAVACILAR):

1- TMMOB MİMARLAR ODASI

VEKİL : AV. BERNA ÇELİK

-UETS[16668-66184-89302]

2- TMMOB ZEMİN İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

VEKİL : AV. ZÜHAL SİRKEÇ OĞLU

DÖNMEZ -UETS[16001-00858-92394]

3- HAKİM MENTE

4- SABR KARACAM

5- ARF EKİM

6- REMTÜNAY

VEKİLLER : AV. SAFİYE YÜKSEL,

AV. ZÜHAL SİRKEÇ OĞLU DÖNMEZ

-UETS[16318-13836-83515]

-UETS[16001-00858-92394]

KARŞI TARAF (DAVALI)

: ÇEVRE ve ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

Çankaya / ANKARA

VEKİL

: AV. GÜLSÜN AHNARSLAN

(Aynı Yerde)

İSTEMİN ÖZETİ

: Yalova ili, Merkez İlçesi, Gaziosmanpaşa Mahallesi, 1474 ada, 12 parsel sayılı, 113.396,16 m² yüzölçümlü mülkiyeti Hazineye ait taşınmazın 112.496,12 m²'lik kısmının Tarım ve Orman Bakanlığı (Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü)'na tahsisinin kaldırılıp, "Millet Bahçesi" olarak düzenlenmesi amacıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü)'na tahsisine ilişkin 20.5.2020 tarih ve 103962 sayılı iktidar iptali istemiyle açılan davada yürütmenin durdurulması isteminin reddine ilişkin olarak Bursa 2. Daire Mahkemesince verilen 23.12.2020 tarih ve E:2020/493 sayılı karara davacılar tarafından itiraz edilmektedir.

T.C
STANBUL
BÖLGE DARE MAHKEMESİ
ONUNCU DARE DAVA DA RES

Y.D. tiraz No : 2021/67

TÜRK MİLLET ADINA

Karar veren İstanbul Bölge Daire Mahkemesi Onuncu Dava Dairesi'nce i in gere i görü lüp dü ünüldü:

Dava Yalova İli, Merkez İlçesi, Gaziosmanpaşa Mahallesi, 1474 ada, 12 parsel sayılı, 113.396,16 m² yüzölçümlü mülkiyeti Hazineye ait ta ınmazın 112.496,12 m²'lik kısmının Tarım ve Orman Bakanlığı (Tarımsal Ara tırmalar ve Politikalar Genel Müdürlü ü)'na tahsisinin kaldırılıp, "Millet Bahçesi" olarak düzenlenmesi amacıyla Çevre ve ehircilik Bakanlığı (Mekansal Planlama Genel Müdürlü ü)'na tahsisine ili kin 20.5.2020 tarih ve 103962 sayılı i lemin iptali ve yürütülmesinin durdurulması istemiyle açılmı ; dare Mahkemesince, 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesi uyarınca, idari i lemin yürütülmesinin durdurulabilmesi için "açıkça hukuka aykırılık" ve "i lemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların do ması" ko ullarının bir arada bulunmadı ı gerekçesiyle yürütülmesinin durdurulması isteminin reddine karar verilmi tir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Ta ınmaz tahsisi" ba lıklı 47. maddesinin 2. fıkrasında; "Hazinenin özel mülkiyetindeki ta ınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri tahsis etmeye, kamu ihtiyaçları için gerekli olmayanların tahsisini kaldırmaya Maliye Bakanlığı ... yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ili kin esas ve usuller Maliye Bakanlığı nca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir." düzenlemesine yer verilmi tir.

"Kamu darelere Ait Ta ınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik" in 3/ . maddesinde, "Tahsis", mülkiyeti kendilerinde kalması ko uluyla, kamu idarelerince, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerinin yerine getirilebilmesi amacıyla mülkiyetlerindeki ta ınmazların birbirlerine veya köy tüzel ki iliklerine; Hazineye ait ta ınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin ise, Maliye Bakanlığı nca hizmetin devamı süresince kamu idarelerinin veya köy tüzel ki iliklerinin bedelsiz olarak kullanımına bırakılması olarak tanımlanmaktadır.

Bu tanıma göre, tahsis, ta ınmaza kamu adına ve kamu gücüyle tasarruf etmek yetkisiyle donatılan yetkili idarenin bu ta ınmazı belirli bir kamu hizmetine özgülemesi olup, kamu hizmetinin devamlılı ının zorunlu sonucu ve gere i olarak, ta ınmazın özgülendi i kamu hizmetini yürüten idarenin tasarruf yetkisi bu kamu hizmetinin devamı süresince korunmu tur.

T.C
STANBUL
BÖLGE DARE MAHKEMESİ
ONUNCU DARE DAVA DA RES

Y.D. tiraz No : 2021/67

Nitekim bu ilkeye ko ut olarak, aynı Yönetmeli in 9. maddesinde tahsisin:

- Kamu hizmetinin sona ermesi,
  - Ta ınmazın tahsis amacı dı ında kullanılması veya maliki kamu idaresinin izni olmaksızın üçüncü ki ilere kullandırılması,
  - Ta ınmazın en az iki yıl bo bırakılması veya hiç kullanılmaması,
  - Ta ınmazın tahsis amacının de i mesi,
  - mar planıyla ta ınmazın ba ka bir amaca ayrılması,
  - Yönetmelik belirtilen tedbirleri alma yükümlülü ünün yerine getirilmemesi,
  - Tahsis amacının ortadan kalkması
- hallerinde kaldırılabilen i kabul edilmektedir.

Aynı Yönetmeli in 20. maddesinde ise imar planında öngörülen amaç dı ındaki kullanımlar için talep edilen ta ınmazlar ile kullanımı, tahsisi, devri, tasarrufu ve benzeri i lemleri özel düzenlemelere veya ilgili kurum ve kurulu ların iznine tabi olan ta ınmazlar "Tahsis yapılamayacak ve bedelsiz devredilemeyecek ta ınmazlar" arasında gösterilmektedir. Dolayısıyla bir ta ınmazın tahsise konu edilemeyece inin sonradan belirlenmesi durumunda da tahsisin geri alınaca ı açıktır.

Öte yandan 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 11. maddesinde; "Tarım arazilerinde topra ın kimyasal, fiziksel ve biyolojik özelliklerinin sürekli üretim sa layacak ekilde korunarak kullanımı için, en az bir ziraat mühendisi sorumlulu unda tarımsal amaçlı arazi kullanım plan veya projeleri, valilikler tarafından hazırlanır veya hazırlattırılır. Tarımsal amaçlı arazi kullanım plan veya projelerinin hazırlanmasında, çiftçilerin ve arazi sahiplerinin görü leri alınır. Arazi sahipleri ve araziyi kullananlar, hazırlanan plan ve projelere uymakla yükümlüdür. Tarımsal amaçlı arazi kullanım plan veya projelerinin uygulanaca ı arazinin sınırları, büyüklü ü ve uygulama ile ilgili di er usul ve esaslar Bakanlık tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir." denilmekte, aynı Kanunun "Tarım arazilerinin amaç dı ı kullanımı" ba lıklı 13. maddesinde mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazilerinin tarımsal üretim amacı dı ında kullanılması yasaklanmı , ancak alternatif alan bulunmaması ve yetkili kurulun uygun görmesi ko uluyla savunmaya yönelik stratejik ihtiyaçlar, do al afet sonrası ortaya çıkan geçici yerle im yeri ihtiyacı, petrol ve do al gaz arama ve i letme faaliyetleri, ilgili bakanlık tarafından kamu yararı kararı alınmı madencilik faaliyetlerinin yanı sıra, bakanlıklarca kamu yararı kararı alınmı plan ve yatırımlar için bu arazilerin amaç dı ı kullanım taleplerine, toprak koruma projelerine uyulması kaydı ile izin verilmesine, mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazileri dı ında kalan tarım arazilerinin ise toprak koruma projelerine uyulması kaydı ile valilikler tarafından tarım dı ı kullanımlara tahsis edilebilmesine olanak sa lanmı tır.

T.C
STANBUL
BÖLGE DARE MAHKEMESİ
ONUNCU DARE DAVA DA RES

Y.D. tiraz No : 2021/67

5403 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümleri uyarınca, kural olarak tarım arazilerinin amaç dışı kullanılmayacağı; ancak belli durumlarda amaç dışı kullanımın söz konusu olabileceği, amaç dışı kullanımda bulunulabilmesi için de belli şartların varlığının arandığı sonucuna varılmaktadır.

Buna göre Hazine tahsisinin mutlak tarım arazisi, özel ürün arazisi, dikili tarım arazisi veya sulu tarım arazisi olması durumunda, bu tahsisin tarım dışı amaçla kullanılmak üzere tahsis edilmesinin, tahsis amacına uygun alternatif alanın bulunmaması ve yetkili toprak koruma kurulunun, marjinal tarım arazisi ise toprak koruma projelerine uyulması kaydıyla valinin vereceği tarım dışı kullanım izniyle tamamlanabileceği ortadadır.

Dava konusu tahsisin, Hazine tahsisinin Tarım ve Orman Bakanlığı (Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü)'na tahsisinin kaldırılması, sonrasında bir kısmının "Millet Bahçesi" olarak düzenlenmesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü)'na tahsis olmak üzere iki bölümü vardır.

Dosyanın incelenmesinden,

-Tahsisin tahsis edildiği Tarım ve Orman Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyet yürüten "Yalova Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü" tarafından tarımsal Ar-Ge çalışmalarında kullanıldığı,

-Üzerinde Türkiye'nin ilk kivi bahçesi ile ülkesel sorumluluğu umuz altındaki onbir türde 600 elma, 600 armut, 480 kiraz, 476 eftali, 360 ceviz, 225 Trabzon hurması, 150 incir, 60 kestane, 106 feijoa, 32 zeytin, 200 genotip ve kivi omcası olmak üzere toplam 3289 meyve genetik kaynağı ve 3 dekar kekik nüve bahçesi bulunduğunun ifade edildiği,

-1/1000 ve 1/5000 ölçekli imar planlarının sınırları dışında olup, 1/50.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında "organize tarım ve hayvancılık alanında" bulunduğu,

-Tarım ve Orman Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü'nün 18.10.2019 tarihli, E.3177368 sayılı yazısında, bahsi geçen amaçla kullanılmasının Ar-Ge çalışmalarını olumsuz yönde etkileyeceğinin belirtildiği,

-Tahsisin tapuda "zeytinlik" vasfıyla tescilli olduğu, Zeytincilik Komisyonununun 13.5.2019 tarihli, 2019/1 sayılı kararıyla, 3573 sayılı Zeytincilik İslahı ve Yabanilerinin Akıllatılması Hakkında Kanununun 20. maddesine dayanarak, üzerinde zeytin yetiştiriciliğinin yapılmaması ve 1/1000 ölçekli uygulama imar planının bulunmamasından hareketle, %10'una kadar talep edilen amaçla kullanılabilmesi, geri kalan kısmının ise zeytinlik vasfının değiştirilemeyeceği belirtilerek, "Millet Bahçesi" olarak kullanılmasına izin verildiği,

T.C
STANBUL
BÖLGE DARE MAHKEMES
ONUNCU DARE DAVA DA RES

Y.D. tiraz No : 2021/67

-8.11.2019 tarihinde, ta ınmazın niteli i "Tarımsal Ar-Ge Alanı" olarak de i tirilerek, Hazine adına böylece tescilinin sa landı ı,

-Yalova 1 Tarım ve Orman Müdürlü ünün ara kararına yanıtında, 5403 sayılı Kanun ve ilgili Yönetmelik kapsamında ta ınmaza ait olarak arazi etüdü yapılmadı ı, arazi sınıfının belirlenmedi i, mülga Köy Hizmetleri Genel Müdürlü ü tarafından hazırlanan arazi kullanım kabiliyet haritalarında bu ta ınmazın "II. Sınıf sulu tarım arazisi" olarak belirlenen alanda kaldı ının ve haritalarda belirlenen özellikleri itibarıyla "mutlak tarım arazisi" olarak görüldü ünün belirtildi i,

-Davanın ise dava konusu ta ınmazın üst ölçekli planında " Organize Tarım ve Hayvancılık Alanı" olarak belirlendi i, tarım arazisi oldu u, tarım dı ı amaçla kullanılmayaca ı, tahsis için daha uygun alternatif alan bulunup, bulunmadı ının ara tırlamadı ı, dava konusu i lemin 5018 sayılı Kanuna ve ilgili düzenlemelerine aykırı oldu u, farklı hukuki ve fiili kullanım fonksiyonları olan tahsis amaçlarından birinin di erinin yerini almasının söz konusu olamayaca ı, tahsisin kaldırılmasını gerektiren hal gerçekleşmeden, çok az bulunan bir kamu hizmeti yürütülürken tahsisin kaldırılamayaca ı, tahsis talep eden ile tahsis edilen idarenin aynı olmasının usule aykırı oldu u, ta ınmazın tahsis yapılamayacak ve bedelsiz devredilemeyecek yerlerden oldu u iddialarıyla bu davanın açıldı ı,

anla ılmaktadır.

Ortaya konulan bu hukuksal ve maddi duruma göre, ta ınmazın tarımsal niteli inin belirtilip, arazi sınıfının bilinmemesi, "Yalova Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Ara tırma Enstitüsü Müdürlü ü"ne tarımsal Ar-Ge çalı malarında kullanılması amacıyla yapılan tahsisin kaldırılmasını gerektiren hukuka ve kamu yararına uygun sebeplerin açık olarak ortaya konulamaması, ayrıca ta ınmazın davalı idareye tahsisine dayanak imar planları yapılp, bu planlarla getirilecek yapıla ma yo unlu u bilinmedi inden, davalı idareye tahsisine ait amacının ta ınmazın 1/50.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında yer alan fonksiyonunu ile 3573 sayılı Zeytincili in Islahı ve Yabanilerinin A ılatırılması Hakkında Kanun ve 5403 sayılı Kanuna uygunlu unun denetiminin sa lanması için konusunun uzmanı bilirki iler ile yerinde ke if yapılarak:

-Ta ınmazın daha önce özgülendi i kamu hizmeti için uygunlu u ve gerekli inin sürüp, sürmedi inin,

-Dava konusu i lem tarihi itibarıyla tahsis amacına uygun olarak kullanılıp, kullanılmadı ının,

-Tarımsal niteli inin, arazi sınıfının,

T.C
STANBUL
BÖLGE DARE MAHKEMESİ
ONUNCU DARE DAVA DA RES

Y.D. tiraz No : 2021/67

-Ta ınmazın zeytinlik vasfının bulunup, bulunmadı ının, %10'una kadar davalı idareye tahsis amacına göre kullanılmasının geri kalan kısmının zeytinlik vasfını de i tirip, de i tirmeyece inin,

belirlenip, yürütmenin durdurulması istemi hakkında bir karar verilmesi gerekirken, eksik incelemeyle yürütmenin durdurulması isteminin reddine karar verilmesinde isabet yoktur.

Açıklanan nedenlerle, davacıların itirazlarının kabulüne, Bursa 2. dare Mahkemesince verilen 23.12.2020 tarih ve E:2020/493 sayılı yürütmenin durdurulması isteminin reddi kararının kaldırılmasına, dosyanın yürütmenin durdurulması istemi hakkında yeniden karar verilmek üzere Mahkemesine gönderilmesine 22.1.2021 tarihinde oyçoklu u ile kesin olarak karar verildi.

Ba kan	Üye	Üye
YALÇIN MACAR	MUHAMMET AL	ERCAN OBUT
33835	ÖZTÜRKLER	40604
	37823	(X)

(X) Kar ı Oy : 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesinin 2. fıkrasına göre, ancak idari i lemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların do ması ve idari i lemin açıkça hukuka aykırı olması artlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda yürütmenin durdurulması kararı verilebilir. tiraz edilen kararlar ilgili dosyanın incelenmesinden, yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için Kanunun aradı ı bu ko ulların gerçekleşmedi i sonucuna ula ılmakta olup, davacıların itirazının reddi gerekti inden karara katılmıyorum.

Üye
ERCAN OBUT
40604